

Munkaerő-piaci helyzetkép, bérek, oktatás

Horn Dániel: Képzés és foglalkoztatás összefüggései: az érettségi védelmében

Horn Dániel (MTA KRTK Közgazdaság-tudományi Intézet és ELTEcon) a képzettség és a foglalkoztatás összefüggései tekintetében az érettségi fontossága mellett érvelt. MTA kutatóintézetes kollégáival közösen végzett kutatásainak legfőbb tanulságait ismertette. Ezek alapján a munkaerőpiacon az érettségivel rendelkezők sikeresebbek, foglalkoztatásuk magasabb, többet keresnek és kisebb arányban kényszerülnek segéd- és betanított munka végzésére. Ezek a különbségek kimutathatók a hasonló foglalkozást űzők körén belül is. A szakközépiskola és a gimnázium nagyobb mértékben fejleszti a munkában és a hétköznapi életben nélkülözhetetlen alapkészségeket, mint a szakiskola. Ez hasonló családi környezetből érkező és azonos általános iskolai eredményekkel rendelkező tanulókat összehasonlítva is igaz marad. Az alkalmazkodóképességet megalapozó kompetenciáknak köszönhetően az érettségi lassabban veszít a piaci értékéből, mint a szakmunkás oklevél. A jobb általános készségek segítik a munkavállalót abban a környezetben, ahol a kereslet az írás-olvasásigényes munkahelyek felé tolódik el.

Köllő János: Munkapiaci ciklusok és munkaerőhiány

Köllő János (MTA KRTK Közgazdaság-tudományi Intézet) aktuális kutatása közbeszédben egyre gyakrabban emlegetett munkaerőhiánnyal foglalkozott. A Munkaerőpiaci Tükör tanulmányaira alapozva bemutatta, hogy a betöltetlen állások száma 2013 után jelentősen nőtt, és magasnak tekinthető (2%). A munkaerőhiányra panaszoló vállalatok aránya nagyon magas (ipar: 85%). A piac megértéséhez alaposan fel kell dolgozni a közfoglalkoztatás fejleményeit. Ezt is figyelembe véve Köllő elmondta, hogy a piac – legalábbis a képzetleneké – kifelé sodródik az UV térben, ami súrlódásokra és szerkezeti meg nem felelésre utaló fejlemény. A panaszok részben, a piaci bérszint alatt fizető vállalatoktól jönnek, de gyanítható, hogy sok fejlesztés, piacnyitás, stb. hiúsul meg a magasabb bérek esetén sem megfelelő színvonalú kínálat miatt. A kutató szerint a munkaerőpiac legnagyobb hosszú távú kérdése Magyarországon az, hogy az oktatás, a szakképzés és a felnőttkori tudásfelhalmozás meg tudja-e teremteni azt a fajta munkaerő-kínálatot, ami felé a magas foglalkoztatású fejlett világ halad.

Spéder Zsolt: Oktatási expanzió, kettős státusz (dolgozik és tanul) és termékenység

Spéder Zsolt (KSH Népeségtudományi Kutatóintézet) a népességváltozás témakörében a termékenységet befolyásoló folyamatokról adott elő. Bartus Tamással közös kutatása a kettős státuszú munkavállalókra koncentrált, és eredményeiket nemzetközi szinten rangos folyóiratban publikálták. Magyarországra vonatkozó adatokon kimutatták, hogy ha valaki tanul, akkor nem akar (még) szülővé válni, nem vállal első gyermeket. A foglalkoztatottak gyermekvállalási hajlandósága visszaesett (halasztás és lemondás miatt). Ezek szerint az iskolai expanzió (átmenetileg) hozzájárult az alacsony termékenységhez. A „kettős státusz” robbanásszerű megjelenése miatt, az iskolai expanzió a vártakhoz képest kevésbé okolható a halasztásért. A munkapiaci verseny, és munkapiaci feszültségek is hozzájárultak az első gyermek vállalásának halasztásához.